

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

postmottak@kd.dep.no

Møllergata 12
0179 Oslo
tlf 22 40 58 40
faks 22 41 22 05
www.kanvas.no
org nr 971 272 643

Oslo, den 28. januar 2011

Høringsuttalelse om systematisk pedagogisk tilbud til alle førskolebarn

Stiftelsen Kanvas viser til sendingen av 29. oktober 2010: Høring - NOU 2010:8 Med forskertrang og lekelyst. Innstilling fra utvalget om systematisk pedagogisk tilbud til alle førskolebarn.

Hørings svar fra Kanvas fremkommer over de neste sider.

Vennlig hilsen
stiftelsen Kanvas

Robert Ullmann
Daglig leder

Høringsuttalelse om systematisk pedagogisk tilbud til alle førskolebarn

Små barn - store muligheter

Vi lærer fra vi er født. Og vi lærer mest de første seks årene av livet. Det gjør barnehagen til samfunnets viktigste sosialiseringarena. Den erkjennelsen legger listen for Kanvas' ambisjoner.

Skal barnehagen fungere som meningsfull arena der barna skal bygge ferdigheter, kunnskap og holdninger som er nødvendige for livslang læring, må det pedagogiske opplegget holde høy kvalitet og ha klare mål.

Som ideell stiftelse driver Kanvas ikke butikk, men pedagogikk: vi er en kunnskapsbedrift med engasjerte, dynamiske og profesjonelle mennesker med et oppdrag som går ut på å gjøre hvert enkelt barns utvikling og oppvekstvilkår best mulig. Det er tillitskontrakten vi inngår med småbarnsforeldrene.

I tillegg til denne kjernevirksomheten, driver Kanvas egne forsknings- og utviklingsprogrammer for å styrke kunnskapen, og vi gjennomfører kompetanseutviklingsprogram for å dele denne.

Det handler kort og godt om å ta de minste på største alvor; det handler om å gi små barn store muligheter.

I vårt 25. driftsår 2011 driver Kanvas 56 barnehager fordelt på 10 kommuner i Øst- og Vest-Norge. Vi er arbeidsgiver for nærmere 1000 medarbeidere.

Kanvas' menneskesyn og læringssyn

I Kanvas har vi et menneskesyn der barn og voksne er likeverdige. Vi tror at mennesket har iboende muligheter til å utvikle seg selv i samspill med omgivelsene.

De voksne skal se handlinger og situasjoner fra barnets vinkel, og spørre seg om valget de gjør er til det beste for barnet. De voksne skal se, høre og respektere barnet. Det er viktig at måten de voksne snakker til barnet på er respektfull og anerkjennende.

Kanvas' læringssyn er et sosiokulturelt læringssyn. Læring skjer gjennom bruk av språk og deltakelse i sosial praksis. Voksne kan ikke overføre sin kunnskap direkte til barn, barn må selv bygge opp sin forståelse ved å være medvirkende og deltagende i egen læringsprosess. I Kanvas skal vi tilby barn begreper, inntrykk og opplevelser som støtter læringsprosessen. Mål for arbeidet i barnehagen rettes mot prosesser som fremmer barns læring.

- Lek er barns viktigste aktivitet. Lekende læring er grunnlag for utforskning og bearbeidelse av inntrykk.
- Lek og vennskap er grunnlag for barns utvikling av sosial kompetanse og et godt utviklet språk.
- Barns nysgjerrighet, interesser og spørsmål danner grunnlag for læringsprosesser og aktiviteter.
- Omsorg handler om relasjoner mellom voksne og barn, og barn seg imellom.
- Danning kjennetegnes ved en pedagogisk praksis og en pedagogisk forståelse som utvikles gjennom handling, opplevelse, observasjon og refleksjon.
- Barnehagen som læringsarena kjennetegnes ved lyttende, omsorgsfulle og selvreflekterende voksne, og ved et fysisk miljø som fremmer utvikling.

Generelle betraktninger og forventinger til utvalgets arbeid

Kanvas er opptatt av høy kvalitet i barnehagetilbudet. I det legger vi høyt læringsutbytte for barn innenfor lek, omsorg og sosial kompetanse, samt fagområdene i rammeplanen.

Vi mener at barnehagesektoren burde ha flere forskningsbaserte, objektive kriterier for å måle kvalitet i tilbudet og mener det er for mye fokus på normer knyttet til kvadratmeter og bemanning fremfor hvordan det legges til rette for gode læringsprosesser.

Kanvas mener tiden er inne for å etablere en minimum kvalitetsstandard for norske barnehager som barnehager og tilsynsmyndighet forholder seg aktivt til. Derfor har vi hatt store forventninger til utvalgets arbeid med forslag til systematisk pedagogisk tilbud til førskolebarn.

Kanvas' innstillinger

Obligatorisk barnehage

- Kanvas støtter utvalgets anbefaling om at barnehagetilbudet fortsatt skal være frivillig.

Gratis barnehage

- Kanvas er ikke enig i at utvalgets forslag om 20 timer gratis barnehage i uken for alle barn i alderen 3-5 år er en riktig utvikling. Vi mener lavere foreldrebetaling, eller et helt gratis barnehagetilbud er bedre virkemidler for å nå flest mulige barn.

Organisering av tilbudet

- Kanvas støtter utvalgets forslag om at tilbudet gis innenfor det ordinære barnehagetilbudet.

Samarbeid med andre instanser

- Kanvas er enig i utvalgets anbefaling om at alle barnehager skal ha tilknytning til et tverrfaglig samarbeidsteam.

Samarbeid med foreldre

- Kanvas støtter utvalgets anbefaling om at kommunen via helsestasjoner og andre instanser gir informasjon til foreldre om betydningen av å gå i barnehagen.
- Kanvas støtter utvalgets forslag om at tilbudet om foreldreveiledning utvides og styrkes.
- Kanvas støtter utvalgets forslag om at det opprettes en egen foreldreportal på internett.
- Kanvas støtter utvalgets forslag om å lovfeste kommunale foreldreutvalg for barnehagene.
- Kanvas støtter utvalgets forslag om å lovfeste at kommunen skal ha en egen plan for foreldresamarbeid for barnehagene.

Barnehagens innhold og oppgaver

- Kanvas støtter utvalgets forslag om at det i rammeplanen, i tillegg til mål knyttet til fagområdene, også settes mål for barnehagens arbeid med lek, omsorg, og sosial kompetanse.
- Kanvas støtter utvalgets forslag om at det i rammeplanen settes mål for hva det enkelte barn skal utvikle av basiskompetanse.
- Kanvas støtter utvalgets forslag om at det i rammeplanen legges føringer for at barnet selv også får sette mål for sin egen læring og utvikling.
- Kanvas støtter utvalgets forslag om at det i rammeplanen må stilles tydeligere krav til årsplanarbeidet i barnehagen.

- Kanvas støtter utvalgets forslag om at rammeplanen må bli tydeligere på kravet om progresjon i barns læring og utvikling.
- Kanvas støtter utvalgets forslag om at det i rammeplanen må stilles krav om likt fokus på formelle og uformelle læringssituasjoner i barnehagen.
- Kanvas støtter utvalgets anbefaling om at de skoleforberedende aktivitetene legger hovedvekt på utvikling av barns sosiale kompetanse, språk og andre former for kommunikasjon.
- Kanvas støtter utvalgets forslag om at det i rammeplanen må tydeliggjøres hva innholdet i de skoleforberedende aktivitetene skal være.
- Kanvas støtter utvalgets forslag om at alle barnehager må ta i bruk en tre-trinnsmodell for mer systematisk identifisering og oppfølging av barn med særlige behov.
- Kanvas støtter utvalgets forslag om at det utarbeides en veileder for barnehagene om arbeidet med barn med traumer.

Personalet i barnehagen

- Kanvas er positiv til utvalgets forslag om at det innføres et varig system for etter- og videreutdanning for ansatte i barnehagesektoren.
- Kanvas er positiv til utvalgets forslag om at minst 50 prosent av de ansatte i barnehagen må ha førskolelærerutdanning eller annen tilsvarende pedagogisk utdanning.
- Kanvas er positiv til utvalgets forslag om at muligheten til dispensasjon fra utdanningskravet må innskrenkes.
- Kanvas er positiv til utvalgets anbefaling om at det vurderes å innføre et minimumskrav til formelle kvalifikasjoner hos assistenter i barnehagen.
- Kanvas er positiv til utvalgets forslag om at det igangsettes en egen kampanje for rekruttering til førskolelærerutdanningen.
- Kanvas er positiv til utvalgets forslag om at det igangsettes varig systematisk lederopplæring av styreere i barnehagene.
- Kanvas er positiv til utvalgets forslag om at førskolelærerutdanningen blir 4-årig.
- Kanvas er positiv til utvalgets anbefaling om et betydelig lønnsløft til førskolelærere for å sikre kvalifisert personell i barnehagen og rekruttering til førskolelærerutdanningen.
- Kanvas er positiv til utvalgets forslag om at det lovfestes et krav om barnehagefaglig kompetanse i kommuneadministrasjonen.

Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole

- Kanvas støtter utvalgets forslag om at det innføres en plikt til samarbeid mellom barnehage og skole i regelverk og planverk for både barnehage og grunnsopplæringen.
- Kanvas støtter utvalgets forslag om at deler av innholdet i den statlige veilederen "Fra eldst til yngst" tas inn i forskriftene for både barnehageloven og opplæringsloven.
- Kanvas støtter utvalgets forslag om at kommunen pålegges å lage en overordnet plan for hvordan sammenheng mellom barnehage og skole skal sikres og at overgangen skal bli best mulig for barna.
- Kanvas støtter utvalgets forslag om at det i grunnskolelærerutdanningen for 1.-5. trinn innføres en obligatorisk praksisperiode i barnehage.
- Kanvas støtter utvalgets anbefaling om at det gis tilbud om hospitering i hverandres virksomheter for ansatte i barnehage og skole.
- Kanvas støtter utvalgets anbefaling om at det gis tilbud om kompetanseutvikling til førskolelærere og grunnskolelærere vedrørende samarbeid mellom barnehage og skole.

Styring av sektoren og foreldrebetaling

- Kanvas støtter utvalgets anbefaling om at det sikres sterke nasjonale kvalitetskrav for barnehagene gjennom lov og forskrifter i tilknytning til innføring av rammefinansiering av barnehagene.
- Kanvas støtter utvalgets forslag om at kommunenes tilsyn av barnehagene styrkes gjennom sterkere nasjonale føringer.
- Kanvas støtter utvalgets forslag om at det innføres sterkere regulering av moderasjonsordninger for foreldrebetalingen i barnehagen.

Kunnskap om barnehagens betydning

- Kanvas er positiv til utvalgets forslag om at det igangsettes kontrollerte evalueringsstudier for å finne ut hvordan barnehager med ulike kjennetegn påvirker barn av hvert kjønn og med ulike forutsetninger og kjennetegn. Dette gjelder særlig barns sosiale, emosjonelle, atferdsmessige og motoriske fungering, i tillegg til barns kognitive fungering og psykiske helse.
- Kanvas er positiv til utvalgets forslag om at det settes av midler til forskningsoppfølging av offentlige tiltak for å dokumentere virkningene, og at det må etableres et forpliktende samarbeidsorgan for å følge opp dette.
- Kanvas er positiv til utvalgets anbefaling om at forskningsevalueringer av offentlige tiltak bør kvalitetskontrolleres gjennom publisering av artikler i fagfelleverderte tidsskrifter, både nasjonale og internasjonale. Videre er vi positive til at denne forskningen i større grad må formidles til sektoren.

Særskilt merknad til utvalgets forslag

Vi kan ikke se at utvalget har tatt stilling til pedagogisk dokumentasjon som en del av målformuleringene i rammeplanen. Kanvas mener det er viktig at barnehagene har en plan for vurdering av måloppnåelse, og at dette kan blant annet gjøres gjennom pedagogisk dokumentasjon. En slik praksis styrker utviklingen av barnehagen og styrker utvalgets øvrige forslag til mål.

Generelle betraktninger til utvalgets vurderinger og anbefalinger

Kanvas mener at tidlig innsats gjennom et godt tilrettelagt barnehagetilbud, bidrar til å gi barn et best mulig utgangspunkt for skolen og voksenlivet. Vi mener utvalgets vurderinger og anbefalinger i svært stor grad vil bidra til videreutviklingen av et systematisk pedagogisk tilbud til alle førskolebarn.

Forslagene fordrer betydelige bevilgninger til barnehagesektoren. Kanvas mener dette vil være en riktig prioritering av budsjettene. Studiene til Havnes og Mogstad viser blant annet at investering i barnehager i hovedsak gir barna utbytte i form av språkutvikling og sosial kompetanse, som igjen gagnar samfunnet gjennom høyere utdanningsnivå og arbeidsmarkedstilknytning.